

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

سیرت النبی علیه السلام

سمسټر: دوم

درس: یازدهم

استاد: عبد الحق حقیار

فهرست

- مرور مختصر به در گذشته
- خلايفه سوم عثمان بن عفان رضي الله عنه • خلافت حسن بن علي رضي الله
- اسم، نسب، فضيلت و صفات
- طريقه انتخاب او براي خلافت
- دست آوردها و شهادت
- خلايفه چهارم علي بن ابي طالب رضي
- اسم، نسب، فضيلت و صفات
- طريقه انتخاب او براي خلافت
- دست آوردها و شهادت
- نتايج متوقع از درس
- منابع مضمون

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

مرور مختصر به درس گذشته

• دست آوردها و شهادت

• خلفاء راشدین

• خلیفه اول ابوبکر صدیق رضی الله عنه

• اسم، نسب، فضیلت و صفات

• طریقه انتخاب او برای خلافت

• دست آوردها و وفات

• خلیفه دوم عمر فاروق رضی الله عنه

• اسم، نسب، فضیلت و صفات

• طریقه انتخاب او برای خلافت

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

نتایج متوقع از درس

آگاه شدن از تعیین خلفاء بعد از وفات رسول اکرم علیه السلام، مطالعه مختصر زندگی حضرت عثمان بن عفان و حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنهما، و همچنین دوره خلافت مختصر حضرت حسن بن علی رضی الله، فضیلت ایشان و آگاه شدن از دست آوردهای مهم هر دو خلفای جلیل القدر اسلام و حضرت حسن بن علی رضی الله عنه.

خلفاء راشدین

- خلیفه سوم عثمان بن عفان رضي الله عنه الله عنه
- اسم، نسب، فضیلت و صفات
- طریقه انتخاب او برای خلافت
- دست آوردها و شهادت
- خلیفه چهارم علي بن ابي طالب رضي الله عنه
- اسم، نسب، فضیلت و صفات
- طریقه انتخاب او برای خلافت
- دست آوردها و وفات

خلیفه سوم عثمان بن عفان رضي الله عنه

• اسم، نسب، فضیلت و صفات:

نامش عثمان پسر عفان پسر ابی العاص پسر امیه فرزند عبد شمس فرزند عبدمناف اموی قریشی بود. او پنج سال بعد از ولادت پیامبر خدا ج به دنیا آمد و هنگام بعثت پیامبر علیه السلام 35 سال داشت. او دارای صورتی زیبا، پوستی نازک، گندم گونه و ریشی پر بود، جلو سرش بی مو و دستانی نیرومند و بازوانی قوی داشت.

او در عصر جهالت نیز انسانی با عفت، سخاوتمند و خوش اخلاق بود، خردمندی و استحکام رأی او مشهور بود. لذا به محض اینکه ابوبکر رض به پذیرش اسلام دعوتش نمود بدون درنگ قبول کرد و در خدمت پیامبر علیه السلام مسلمان شد و جزو مسلمانان صدر اسلام گردید. هنگامی که عمویش (حکم) از مسلمان شدن عثمان با خبر شد او را زنجیر کرده و گفت: آیا تو از دین اجدادت برگشته‌ای؟ به خدا تو را رها نخواهم کرد تا از دینی که پذیرفته‌ای منصرف شوی. عثمان رض گفت: به خدا قسم هرگز از آن دین جدا نخواهم شد، عمویش در حالی که از او مأیوس شده بود رهایش نمود.

هنگام وفات رسول خدا ج عثمان بن عفان رض 58 سال داشت.

عثمان رض با دوتا از دختران پیامبر علیه السلام به نام‌های رقیه و ام کلثوم ازدواج نموده و هر دو در حیات او وفات نمودند.

(ادامه...) خلیفه سوم عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ

• طریقه انتخاب او برای خلافت:

حضرت عثمان بعد از شهادت حضرت عمر فاروق در ماه محرم سال 24 هجری در عمر 70 سالگی بعد از مشاورت او رأی گرفتن از مسلمانان بطور عام خلافت را بعهده گرفت.

• دست آوردها و وفات:

در ماه ذی الحجه سال 35 هجری در عمر 83 سالگی به شهادت رسید، مدت خلافتش 12 سال بود. یکی از کارهای نیک و جاویدان عثمان بن عفان رض گردآوری قرآن در یک مصحف و بر یک قرائت است.

خلیفه چهارم علی بن ابی طالب رضی الله عنه

• اسم، نسب، فضیلت و صفات:

اسمش علی نام پدرش ابی طالب پسر عبدالمطلب پسر هاشم پسر عبدالمناف قریشی هاشمی است. نسب او در عبدالمطلب جد اولش به پیامبر علیه السلام می‌رسد.

کنیه‌اش ابوالحسن و ابوتراب می‌باشد، پیامبر او را (ابوتراب) نامید و علی رض همیشه دوست داشت که او را (ابوتراب) خوانند.

علی اولین کسی بود که در دوران بچگی مسلمان شد و همراه پیامبر علیه السلام نماز خواند. رسول اکرم چ شب هجرت علی رض را در بستر خویش خواباند و او را مأمور نمود تا امانت‌های مشرکین را که نزد پیامبر علیه السلام بود به آنان برگرداند.

پیامبر خدا ج در سال دوم هجری فاطمه دخترش را برای علی رض عقد کرد.

علی رض سی و دو سال بعد از میلاد پیامبر خدا ج متولد شد.

ابوطالب پدر علی رض از بزرگمردان قریش و (شیخ الشیوخ) آنان بود، او در صدر اسلام در دفاع از پیامبر علیه السلام جلوگیری از آزار مشرکین نسبت به آن حضرت نقش مؤثری داشت.

از آنجا که ابوطالب شخصی عاقله‌مند و تنگ دست بود، پیش از بعثت، پیامبر علیه السلام و حمزه رض توافق نمودند که ابوطالب را یاری دهند و هزینه‌ی بعضی از عیالش را به عهده گیرند که (در پی این تصمیم) علی رض سهم پیامبر علیه السلام شد. و تا زمان بعثت رسول خدا ج او در خانه‌ی آن حضرت و در دامن ایشان تربیت یافت.

(ادامه...) خلیفه چهارم علی بن ابی طالب رضی الله عنه

• طریقه انتخاب او برای خلافت:

علی رض در عصر خلافت ابوبکر رض بهترین یاور و وزیر او بود که همواره با صداقت و اخلاص برای پیروزی اسلام و سربلندی مسلمانان کار می‌کرد. او نیز در دوران خلافت عمر رض یکی از بزرگمردان دولت بود و هنگامی که عمر رض به خارج از مدینه سفر می‌کرد علی رض را در جای خود قرار می‌داد. وقتی که نوبت به خلافت عثمان رض رسید علی رض مانند سایر اصحاب با او بیعت کرد و همواره یاور و پشتیبان او بود.

• دست آوردها و وفات:

علی بعد از شهادت عثمان رض خلیفه شد و مردم با او بیعت کردند، اما فتوحات اسلامی که از زمان ابوبکر رض شروع شده بود در روزگار علی رض به خاطر فتنه‌های داخلی برای مدتی متوقف شد و اگر اجل به او فرصت می‌داد و روزگارش نیز از فتنه‌های داخلی پاک می‌شد به حقیقت زمان خلافتش از جنبه‌های عدالت، استقامت، برکت برای اسلام و رحمت برای مسلمانان یکی از درخشانترین دوران تاریخ اسلام بود.

مردی از خوارج به نام ابن ملجم علی رض را به شهادت رساند، او برای علی رض کمین گرفت و هنگام خروج ایشان برای اقامه نماز صبح شمشیری به او زد و به زمین خورد مردم دور علی رض جمع شده و ابن ملجم را نیز اسیر کردند و نزد آن حضرت بردند او گفت: قصاص نفس نفس است، اگر من مردم او را آنچنان که مرا زده قصاص کنید و اگر زنده ماندم در مورد او نظر خواهم داد. آری، علی رض بعد از ضربت خوردن دو یا سه روز زنده ماند سپس در سال چهل هجری دار فانی را وداع گفت.

او یکی از علما و دانشمندان اصحاب و مشهورترین فقهای آنان بود.

علی رض مردی شجاع، وارع و زاهد بود، فضیلت‌های او آن چنان بسیار است که امام احمد رض گوید: برای هیچ یک از اصحاب به اندازه‌ی علی رض فضایل نقل نگردیده است.

خلافت حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهما

• اسم، نسب، فضیلت و صفات:

اسمش حسن بن علی نام پدر کلانش ش ابی طالب پسر عبدالمطلب پسر هاشم پسر عبدالمناف قریشی هاشمی است. نسب او در عبدالمطلب جد اولش به پیامبر علیه السلام می رسد.

حسن بن علی فرزند فاطمه رضی بنت رسول الله عنها و نواسه رسول خدا بود.

حسن بن علی در سه هجری در ماه رمضان در مدینه منوره متولد شده و عقیقه او را رسول خدا علیه السلام کرده بود.

حسن بن علی یک انسان حلیم، صلح پسند و زاهد بود، در روایت آمده که او ۲۵ حج را ادا نموده بود.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

(ادامه...) خلافت حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله عنهما

• طریقه انتخاب او برای خلافت:

حسن بن علی رضی الله عنهما بعد از شهادت پدرش به اتفاق اکثریت مسلمانان جانشین (خلیفه) علی بن ابی طالب انتخاب شد.

• دست آوردها و وفات:

طوریکه گفته شد حسن بن علی یک انسان زاهد و صلح پسند بود، علاوه بر این که اکثریت مسلمانان خواهان خلافت او بودند، اما بخاطر اتحاد صف مسلمانان بعد از شش ماه از خلافت اش اختیار و صلاحیت حکومتداری را به معاویه بن ابو سفیان رضی الله عنه سپرد، و به این قربانی تاریخی توانست صف مسلمانان را بعد از تشنجات و اختلافات پس متحد بسازد.

منابع مضمون

- 1. سيرة ابن هشام، لابن هشام.
- 2. السيرة النبوية، للشيخ ابو الحسن الندوي.
- 3. السيرة النبوية، دروس و عبر، شيخ مصطفى السباعي.
- 4. السيرة النبوية، عرض وقائع وتحليل أحداث، شيخ علي محمد الصلابي.
- 5. فقه السيرة، شيخ رمضان البوطي.
- 6. تاريخ الخلفاء للإمام السيوطي.
- 7. التاريخ الإسلامي لإبراهيم الشريقي.
- 8. كتب التاريخ الإسلامي، للشيخ علي محمد الصلابي.

پوهنتون كاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشكر